

Field : Sports Sciences

Type : Research Article

Received:10.11.2017 - *Corrected*:29.11.2017 - *Accepted*:29.11.2017

Amatör Spor Kulübü Yöneticilerinin Finansal Profilleri

Gülşah SEKBAN¹, Levent ATALI²

¹Dr., Kocaeli Üniversitesi, Spor Bilimleri Fakültesi, Kocaeli, TÜRKİYE

²Doç. Dr., Kocaeli Üniversitesi, Spor Bilimleri Fakültesi, Kocaeli, TÜRKİYE

E-Posta: gsekban@yahoo.com, leventatali@gmail.com

Öz

Bu araştırmanın amacı, Kocaeli ilinde amatör spor kulüplerinde yöneticilik (yönetim kurulu üyeliği) görevinde bulunanların finansal profillerini incelemektir. Araştırmanın çalışma grubunu Kocaeli ilinde amatör spor kulüplerinde görev yapan 160 yönetici oluşturmaktadır. Bu çalışmada, Kişisel Bilgi Formu ve Finansal Yönetim Profillerini ortaya koyabilecek anket soruları kullanılmıştır. Verilerin analizinde betimsel istatistik yöntemi kullanılmıştır. Analizler sonucunda yöneticilerin ağırlıklı olarak 38-51 yaş aralığında olduğu, çoğunluğunun ortaöğretim düzeyinde, kredi kartına sahip ve yıl olarak yeterli deneyime sahip olduğu belirlenmiştir. Bunların yanında nakit yönetimi, kredi yönetimi, tasarruflar- yatırımlar ve sigorta başlıkları gibi alt başlıklarda finansal yönetim profilleri ortaya koymuşlardır.

Anahtar Kelimeler: Spor kulübü, spor yöneticisi, finansal profil

Financial Profiles of Amateur Sport Club Managers

Abstract

The aim of the study is to examine financial profile of the people who are responsible for the administration of the amateur sport clubs in Kocaeli. Study group of the research consist of 160 managers who are currently working in the amateur sport clubs in Kocaeli. In the study, personel information form and financial administration behavior scale were used. Descriptive statistics method was used for data analysis as a result of the analysis the fact that age, range of the managers are between 38 and 51, that most of them are graduated from secondary school, have credit card and possess at time have been identified besides, sub-tittles like cash management, credit management, savings-investment and insurance have also revealed the financial administration profiles.

Keywords: Sport club, sport manager, financial profile

1.Giriş

İnsan davranışlarının ve süreçlerin yönetimi olarak algılanabilen yönetim, insanların ve kurumların sonuçlar elde ettikleri esnek ve değişebilir özelliklere sahiptir. Spor yönetenlerin yönettikleri spor işletmelerinin yapısı ve büyüklüğüne bakılmaksızın her türlü spor kuruluşunun devamlılığını sürdürebilmesi için ekonomi, teknoloji, politika, rekabet, katılımcılar, sosyal ve kültürel etkinlikler, beceri ve rolleri kapsayan etkenlerin bilincinde olup, karşılık verebilmesi beklenmektedir (Özen ve ark., 2012).

Sportif faaliyetlerinin türü ve sayılarının oldukça artması, stadyum ve televizyonlardan spor organizasyonlarının seyredilme oranı, gazete ve dergilerde spor haberlerinin okunma sayısı ve başka ürünlerin tanıtımı için de spor alanlarının sıkça kullanılmasından, spor endüstrisinin günümüzde çok ciddi boyutlara ulaştığı görülmektedir (Ekmekçi vd., 2013).

Spor kulüplerinin yönetiminin de, herhangi bir ticari işletmeyi yürütmekten çok daha zor, özel bilgi, tecrübe gerektiren bir iş haline geldiği göz önüne alındığında pazarlama, sponsorluk, medya ve finans gibi çeşitli alanlarla faaliyetlerde bulunan ve önemli işlemlere sahip olan spor kulüplerinin yönetilmesi, yönetim yapıları ve çalışanların özelliği, rekabetin yoğun olduğu spor sektöründe önemli bir özelliği oluşturmaktadır. (Sönmezoğlu ve Çoknaz, 2014)

Çok fazla üzerinde durulmayan bütçeleme, finansal yönetim, profesyonel gözlemcilik, hukuksal danışmanlık gibi kavramlar günümüzde daha çok önem kazanmaya başlamıştır. (Uluyol, 2014) Günümüzde finansal yönetim bütün işletmeler açısından önemli bir yönetim alanı olarak yer almakta ve sporu yöneten spor işletmeleri yöneticileri açısından da önemli kavram olarak değerlendirilmektedir.

Hiçbir organizasyonun, işletmenin “para” olmadan yaşayamayacağı düşünülürse, paranın nereden sağlanıp nereye harcanacağına ve paranın işletmelerin gelecekteki potansiyel büyümeleri için nasıl daha etkin kullanılacağına karar verme aşaması önemlidir. Dolayısıyla spor işletmelerinin karar verme sürecinde spor finansı anahtar bir araç olarak karşımıza çıkmaktadır. (Yalama vd., 2012)

Bu araştırmanın amacı amatör spor kulüplerinde yönetim kurulu üyesi olarak yöneticilik yapan kişilerin finansal yönetim profillerini inceleyerek alan ile ilgili literatüre katkı sağlamaktır.

2. Yöntem

Bu çalışmada veriler nicel araştırma yöntemine yönelik veri toplama aracı anket yolu ile elde edilmiştir. Kocaeli İlinde faaliyetlerini sürdüren amatör spor kulüplerinin yöneticileri araştırmanın evrenini oluşturmaktadır. Araştırma evrenini oluşturan spor kulüplerine Kocaeli Amatör Spor Kulüpleri Federasyonu vasıtasıyla ulaşılmaya çalışılmış ve toplam 160 amatör spor kulübü yöneticisi anketleri eksiksiz doldurmuştur. Araştırmanın verilerinin elde edildiği yönetici grubunun cinsiyete, yaşa ve eğitim düzeyine göre dağılımları Tablo 1’de verilmiştir.

Tablo 1. Spor Kulübü Yöneticilerinin Demografik Özellikleri

Cinsiyet	f	%
Erkek	150	93,75
Kadın	10	6,25
TOPLAM	160	100

Yaş	f	%
24-30 Yaş aralığı	8	5,00
31-37 Yaş aralığı	26	16,25
38-44 Yaş aralığı	45	28,12
45-51 Yaş aralığı	39	24,37
52-58 Yaş aralığı	27	16,87
59-75 Yaş aralığı	15	9,37
TOPLAM	160	100

Eğitim	f	%
Ortaöğretim	81	50,62
Önlisans	26	16,25
Lisans	33	20,62
Yüksek lisans	19	11,87
Doktora	1	0,62
TOPLAM	160	100

Tablo 1’de görüldüğü üzere spor kulübü yöneticilerinin %93,75 oranında (150) kişi erkek olduğu, genci diyebileceğimiz 24-30 yaş aralığında %5 oranında (8) kişi olduğu, diğer yaş aralıklarında belirli oranlarda dağılım gösterdiği görülmüştür. Eğitim boyutunda en az oranda %0,62 oranında (1) kişi doktora düzeyinde olduğu tespit edilmiştir. Diğer eğitim düzeyleri belirli oranlarda dağılım göstermiştir.

Çalışmada kullanılan veri toplama aracı daha önce farklı örneklem grubunda geçerlik ve güvenilirlik çalışması yapılmıştır. Çalışmada, orijinali olan Dew ve Xiae (2011) tarafından geliştirilen Finansal Yönetim Davranış ölçeğinin soruları profil ortaya koymak için kullanılmıştır. Orijinal ölçek ileri İngilizce bilgisine sahip beş kişi tarafından İngilizce-Türkçe, Türkçe-İngilizce çapraz çeviri tekniği uygulanarak çeviri yapılmıştır. Orijinal ölçekte yer alan boyutlar aynen korunmuş ve ölçek nakit yönetimi, kredi yönetimi, tasarruflar – yatırımlar ve sigorta başlıkları altında yer alan 15 sorudan oluşmuştur. Ayrıca bu çalışmada spor kulübü yöneticilerinin çok yönlü profillerini belirlemek üzere anketin ilk kısmında ayrıca

farklı sorulara yer verilmiştir. Uygulanan veri toplama aracı ile profil belirleme ve boyutlar altında yer alan sorulara göre veriler elde edilmiştir. Amatör Spor Kulüpleri Federasyonundan spor kulübü bilgileri alındıktan sonra Kocaeli genelinde faaliyet gösteren spor kulüplerinin yöneticilerine ulaşılmıştır. Anketin giriş kısmında yer alan ilk yedi soruya verilen cevaplar frekans dağılımları ve yüzde olarak tablo halinde sunulmuştur. Anketin ikinci kısmında yer alan dört boyut altında yer alan 15 soruya spor yöneticileri katılma derecelerine göre 5'li likert ölçeğine (Hiç, Ara Sıra, Bazen, Sık Sık, Daima) göre işaretlemeleri istenmiştir. Verilen cevaplar tablo halinde frekans ve yüzdeler şeklinde sunulmaktadır.

3. Bulgular

Bu kısımda araştırma kapsamında elde tüm bulgulara yer verilmiştir.

Tablo 2. Spor Kulübü Yöneticilerinin Yöneticilik Deneyimi ve Gelir Durumu

Deneyim	f	%
1-3 Yıl	37	23,12
4-6 Yıl	40	25,00
7-9 Yıl	14	8,75
10-12 Yıl	19	11,87
13-15 Yıl	17	10,62
16 yıl ve yukarısı	33	20,62
TOPLAM	160	100

Gelir	f	%
1-1500 TL	31	19,37
1501-2000 TL	44	27,50
2001-2500 TL	35	21,87
2501-3000TL	26	16,25
3001-3500 TL	10	6,25
3501-4000 TL	9	5,62
4001 TL ve yukarısı	5	3,12
TOPLAM	160	100

Tablo 2 incelendiğinde; spor kulübü yöneticilerinin deneyim boyutunda en çok oranın %25 (40 kişi) düzeyinde 4-6 yıl arasında olduğu, en az ise %8,75 (14 kişi) düzeyinde 7-9 yıl

arasında olduğu görülmüştür. Gelir boyutunda bakıldığında ise en çok oranın %27,50 (44 kişi) ile 1505-2000 TL aralığında olduğu, en az oranın ise %3,12 (5 kişi) ile 4001 TL ve yukarı aralığında olduğu görülmüştür.

Tablo 3. Spor Kulübü Yöneticilerinin Kredi Kartı Sahiplik Durumu

Kredi Kartı olan -olmayan	f	%
Kredi Kartı olan	129	80,62
Kredi Kartı olmayan	31	19,37
TOPLAM	160	100

Kredi Kart Adet	f	%
1 Adet	47	29,37
2 Adet	41	25,62
3 Adet	24	15,00
4 Adet	8	5,00
5 Adet	5	3,12
6Adet	3	1,87
8 Adet	1	0,62
TOPLAM	160	100

Tablo 3 incelendiğinde; spor kulübü yöneticilerinin kredi kartı sahipliği oranında %80,62 (129 kişi) kredi kartı sahibi olduğu, %19,37 (31 kişi) oranında ise kredi kartı sahibi olmadığı görülmüştür. Kredi kartı kişi başı sahiplik oranına bakıldığında bir spor yöneticisinin sahip olduğu kredi kartı en çok bir adet kredi kartına sahip olan %29,37 (47 kişi) oranında, en az kişi olarak ise 8 kredi kartına sahip %0,62 (1 kişi) oranında olduğu görülmüştür.

Tablo 4. Spor Kulübü Yöneticilerinin Finansal Yönetim Davranış İfadeleri

	Hiç		Ara Sıra		Bazen		Sık Sık		Daima	
	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%
Nakit Yönetimi										
Ürün/ hizmet satın alırken mağazalarda karşılaştırma yaparım	12	7,5	14	8,8	43	26,9	29	18,1	62	38,8
Faturalarımı zamanında öderim	45	28,1	20	12,5	25	15,6	18	11,3	52	32,5
Aylık giderlerimi yazılı/elektronik ortamda kayıt altında tutarım	39	24,4	25	15,6	26	16,3	30	51,8	40	25,0
Yaptığım bütçe veya harcama planına bağlı kalırım	96	60,0	22	13,8	22	13,8	4	2,5	16	10
Kredi Yönetimi										
Her ay kredi kartı ekstre borcunun tamamını öderim.	24	15,0	10	6,3	45	28,1	24	15,0	57	35,6
Bir veya birden çok kredi kartını son limitine kadar kullanırım	25	15,6	7	4,4	20	12,5	20	12,5	88	55,0
Borçlarımın asgarisini öderim	51	31,9	24	15,0	30	18,8	21	13,1	34	21,3
Tasarruflar ve Yatırımlar										
Acil ihtiyaçlar için birikim yaparım	6	3,8	8	5,0	41	25,6	30	18,8	75	46,9
Tarafıma ödenen her ödemedenden tasarruf yaparım	55	34,4	14	8,8	36	22,5	13	8,1	42	26,3
Araba, eğitim, ev gibi uzun dönemli hedefler için tasarruf yaparım	20	12,5	19	11,9	28	17,5	27	16,9	66	41,3
Emeklilik hesabım için yatırım yaparım	12	7,5	9	5,6	21	13,1	25	15,6	93	58,1
Tahvil, hisse senedi veya yatırım fonları satın alırım	6	3,8	13	8,1	26	16,3	36	22,5	79	49,4
Sigorta										
Sağlık sigortası yaptırırım	3	1,9	6	3,8	20	12,5	23	14,4	108	67,5
Ev veya araba için sigorta yaptırırım	56	35,0	24	15,0	36	22,5	28	17,5	16	10,0
Hayat sigortası yaptırırım	11	6,9	22	13,8	47	29,4	26	16,3	54	33,8

Tablo 4 incelendiğinde; nakit yönetimi başlığı altında spor kulübü yöneticilerinin ürün ve hizmet alırken %38,8 (62 kişi) oranında karşılaştırma yaptıkları, %32,5 (52 kişi) oranında faturalarını zamanında ödediklerini ve aylık giderlerini %25 (40 kişi) oranında yazılı ortamda kayıt altına aldıklarını görmekteyiz. Bunlara karşın spor yöneticilerinin %60 (96 kişi) oranında yaptıkları bütçe planlarına bağlı kalmadıkları görülmüştür.

Kredi yönetimi başlığı altında %35,6 (57 kişi) oranında spor yöneticisinin her ay kredi kartının ekstre borcunun tamamını ödemeye çalıştığını, %55 (88 kişi) oranında spor yöneticisinin bir veya birden çok kredi kartının limitini sonuna kadar kullandığını görmekteyiz. Ayrıca %31,9 (51 kişi) oranında spor yöneticisi borçlarının asgarisini ödediğini belirtmiştir.

Tasarruflar ve yatırımlar başlığı altında acil ihtiyaçlar için birikim yaparım cevabı verenlerin oranı %46,9 (75 kişi), araba, eğitim ev gibi uzun dönemli hedefler için tasarruf yaparım diyenlerin oranı %41,3 (66 kişi), emeklilik hesabım için yatırım yaparım diyenlerin oranı %58,1 (93 kişi), tahvil, hisse senedi veya yatırım fonları alırım diyenlerin oranı %49,4 (79 kişi) ve bunlara karşın tarafıma yapılan her ödemededen tasarruf yaparım “hiç” diyenlerin oranı %34,4 (55 kişi)’dir.

Sigorta başlığı altında spor kulübü yöneticilerinin %67,5 (108 kişi) oranında sağlık sigortası yaptıracığını, %33,8 (54 kişi) oranında hayat sigortası yaptıracığını ve %35 (56 kişi) oranında ise ev veya araba için sigorta yaptırmam seçeneğine “hiç” diye cevap verdiği görülmüştür.

4. Tartışma ve Sonuç

Bu çalışmada spor kulübü yöneticilerinin farklı birkaç başlık altında bireysel finans yönetim profillerinin ortaya konulması amaçlanmıştır. Bu amaç doğrultusunda spor kulübü yöneticilerine yöneltilen sorularla elde edilen bulgular tartışılmıştır.

Spor kulübü yöneticilerinin ağırlıklı olarak erkek yöneticilerden oluştuğu görülmüştür. Spor kulübü yöneticilerinin orta yaş kesiminde yer aldıkları ve eğitim düzeylerinin ağırlıklı olarak ortaöğretim düzeyinde olduğu görülmüştür. Bayram (2015) toplumda finansal bilgi düzeyinin finansal eğitim programları ile yükseltilmesi gerektiğinin bir zorunluluk olarak belirtmiştir. Ayrıca temel finansal bilginin temel eğitim düzeyinde sağlanmasının bir zorunlu durum olarak ortaya çıktığı görülmektedir diye dile getirmiştir. Devecioğlu ve ark. (2011) spor kulübü yöneticilerinin spor yönetimi ile ilgili eğitimlere alınması gerektiğini araştırmaları sonucunda ortaya koymuşlardır.

Spor kulübü yöneticilerinin çoğunluğunun spor kulübü ile ilgili yeterli yöneticilik deneyimine yıl olarak sahip olduğu görülmektedir. Yıl olarak deneyim belirli düzeyde olmasının yanında bu deneyimin finansal konularla ilgisini ortaya koyan bir veri elde edilememiştir. İmamoğlu vd. (2007) spor kulüplerinin çoğunluğunun profesyonel bir yönetim anlayışına sahip olmadığını belirtmişlerdir. Karataş ve ark. (2017)’da günümüzde yaşanan değişimlere uyum sağlamada kulüplerin zorlandığını, finansal risklerin yaşandığını ve yönetim krizleri oluştuğuna dikkat çekmişlerdir. Bunların yanında Ekmekçi ve İrmış (2015) sportif başarı için finansal güç, karlılık ve uzmanlık sahibi yöneticilerin olması gerektiğini söylemişlerdir.

Spor kulübü yöneticilerinin gelir düzeyleri bakımından çok iyi düzeyde olmadığı ve orta ve altı düzeyde olduğu söylenebilir. Spor kulübü yöneticilerinin büyük çoğunluğunun kredi kartı sahip olduğu ve hatta birçoğunun birden çok kredi kartına sahip olduğu tespit edilmiştir.

Spor kulübü yöneticileri yaptıkları bütçe veya harcama planına bağlı kalamadıklarını beyan etmişlerdir. Ayrıca spor kulübü yöneticileri kredi kartlarının asgarilerini ödeyebildiklerini ve her ödemededen tasarruf yapamadıklarını dile getirmişlerdir. Spor kulübü yöneticileri sigorta yaptırmak konusunda ve özellikle sağlık sigortası yaptırmakta büyük oranda istekli oldukları görülmüştür. Alkaya ve Yağlı (2015) finansal tutum ve davranışların geleceğe yönelik harcama, birikim yapma gibi konuları etkilediğini ortaya koymuşlardır. Ayrıca bireylerin bütçe, sigorta, tasarruf, kredi gibi konularda bilgi sahibi olmaları onların finansal konularda doğru davranışlar göstermelerini sağlayacaklarını belirtmişlerdir. Barış (2016) doğru ve yerinde finansal kararların mikro düzeyde bireyin, makro düzeyde de toplumun refahını arttıracığını vurgulamıştır.

Sonuç olarak Orçun ve Demirtaş'ın (2015) belirttiği üzere günümüzde spor endüstrisi içerisinde rekabet avantajı ile sportif başarı elde etmek isteyen ve bu başarıyı kalıcı hale getirmek isteyen spor kulüplerinin finansal yapılarında önemli problemlerin ortaya çıktığı ve gelir gider dengesinin kurulamadığı görülmüştür. Bu çalışmada tespit edilen amatör spor kulübü yöneticilerinin finansal profillerinin bu olumsuz durumu giderecek durumda olmadıkları yönündedir. Çalışma sonuçlarına göre yöneticilerin temel finans eğitimi almalarının sağlanması ve kurumsallaşma yönünde spor kulüplerin bir plan yapması önerilmektedir. Ayrıca spor kulüplerinin imkânlar ölçüsünde özellikle finans konusunda profesyonel destek alması sağlanabilir. Spor kulüplerinin ve özellikle amatör spor kulüplerinin finansal sorunlarına yönelik farklı araştırmaların yapılması araştırmacılara önerilmektedir.

KAYNAKÇA

Alkaya, A., Yağlı, İ. (2015). Finansal Okuryazarlık- Finansal Bilgi, Davranış ve Tutum: Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi İİBF Öğrencileri Üzerine Bir Uygulama. *Uluslararası Sosyal Araştırmalar Dergisi*, cilt: 8, sayı:40, s:585-599.

Barış, S. (2016). Finansal Okuryazarlık ve Bütçeleme Davranışı: Üniversite Öğrencileri Üzerine Bir Araştırma. *TESAM Akademi Dergisi*, 3(2), s:13-38.

Bayram, S.S. (2015). Finansal Okuryazarlık ve Para Yönetimi Davranışları: Anadolu Üniversitesi Öğrencileri Üzerine Uygulama. *Business Management Studies: An International Journal*. Vol:2, issue:2, p:105-135.

Çoknaz, S., (2014). Yönetici Bakış Açısıyla Spor Kulüplerinde Kurumsallaşma (Spor Toto Süper Lig Örneği) *E-Journal of New World Sciences Academy NWSA-Sports Sciences Status*: vol:9 (1), s:1-21.

Dağlı, A.,Y. Ekmekçi, Y., İrmiş, A., (2015). Türk Spor Sektöründe Kurumsallaşma: Futbol Kulüpleri Örneği. *International Conference on Eurasian Economies*.s: 749.

Dağlı, A.,Y., Ekmekçi, R., Ekmekçi, Y., İrmiş, A., (2013). Küreselleşme ve Spor Endüstrisi. *Pamukkale Journal of Sport Sciences*. Vol.4, No.1, Pg:91-117

Dew, J., Xiao, Jian, J. (2011). The Financial Management Behavior Scale: Development and Validation. *Journal of Financial Counseling and Planning*. Vol:22, Issue: 1, p:43-59.

Devecioğlu, S., Çoban, B., Karakaya, E. Y. (2011). Spor Kulüplerinin Yönetim Modellerinin Değerlendirilmesi. *Dumlupınar Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, cilt:31, sayı:11, s:51-67.

İmamoğlu, F., Karaoğlu, E., Erturan, Esra, E. (2007). Türkiye’de Spor Kulüplerinin Yapısal Nitelikleri ve Temel Problemleri, *Gazi Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*, XII, 3, s:35-61.

Karataş, Ö. ve ark. (2017). Financial Risk Management in Football Clubs. *International Periodical for The Languages, Literature and History of Turkish of Turkic*. Vol:12/12, p:163-174.

Orçun, Ç., Demirtaş, C. (2015). Gelişen Futbol Ekonomisinde Taraftarların Kulüp Değerlerine Olan Bakış Açıları: Bucaspor Örneği. *Optimum ve Yönetim Bilimleri Dergisi*, 2(1), s: 113-126.

Özen, G., Koçak, F., Boran, F., Sunay, H., Gedikli, N. (2012). “Türk Spor Yönetimindeki Mevcut Sorunlara İlişkin Akademisyenlerin Görüşlerinin Değerlendirilmesi” *SPORMETRE Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*, X (4) 107-116

Uluyol, O. (2014). Süper Lig Futbol Kulüplerinin Finansal Performans Analizi. *Journal of Yasar University* 9(34) 5716-5731

Yalama, A, Şen, M., Temizel, F. (2012). *Spor Finansmanı*. Anadolu Üniversitesi Yayınları. ISBN 978-975-06-1137-7